

KVA ER DINE SYMPTOM?

–og korleis me kan hjelpa

Korsryggsmerter

– vanlege årsaker og behandling

Ryggsmerter er blant dei mest utbreidde og kostbare helseplagene i samfunnet. **Akutt lumbago** (også kalla "vanlege ryggsmerter") er ein smertefull, men som oftast ufarlig tilstand. Mange blir raskt friske, men tilbakefall er dessverre vanleg. I nokre tilfelle kan korsryggsmerter utvikla seg til **isjias** eller bli ein kronisk tilstand med gjentakande smerter.

Vanlege symptom på korsryggsmerter

Korsryggsmerter kan oppstå **akutt eller gradvis**. Dei vanlegaste symptomane inkluderer:

- Smerter og stivheit i korsryggen, ofte verst om morgonen eller når du sit.
- Betre kjensle ved gange eller når du ligg ned.
- Ryggen kan kjennast ustabil.
- Smertene er ofte konsentrerte rundt hofte og bein.
- Ryggen kan bli skeiv for å unngå dei verste smertene.

Korsryggsmerter er plagsame, men som oftast ufarlige.

Vanlege årsaker til korsryggsmerter

Årsakene til akutte ryggsmerter er mange og kan vere samansette. Difor må forebygging og behandling vera individuelt tilpassa. Vanlege årsaker inkluderer:

- Psykisk stress – høgt stressnivå og mistrivsel bidreg til ryggplager.
- Belastning og overanstrengelse – t.d. ved idrett, snømåking, hagearbeid eller tunge løft.
- Feil haldning – stillesitjande arbeid og dårleg ergonomi.
- Livsstilsfaktorar – overvekt, røyking, for lite fysisk aktivitet.
- Arv – nokre personar har genetisk auka risiko for ryggproblem.

Kor vanleg er korsryggsmerter?

- 80 % av alle vil oppleve ryggsmarter ein gong i løpet av livet.
- 50 % har hatt symptom det siste året.
- 10 % har smerter akkurat no.
- Mange opplever tilbakevendande plager etter første episode.

Skiveprolaps

Skiveprolaps oppstår når ei av mellomvirvelskivene i ryggen får ein sprekk, og den indre massen pressar mot nerverøtene i ryggmargskanalen. Dette kan gi sterke smerter.

Vanlege årsaker:

- Tunge løft, vridningar eller uheldige rørsler.
- Skiveprolaps kan òg skje gradvis utan ein tydeleg skade.

Mange har skiveprolaps utan symptom. Men viss skiva pressar på **isjiasnerva**, kan det føre til **isjiassmerter**.

Behandling av skiveprolaps:

- Tilstanden blir ofte betre av seg sjølv i løpet av nokre månader.
- Smertelindring med betennelsesdempande medisinar kan vera naudsynt.
- Kiropraktisk behandling kan bidra til raskare tilheling og betre funksjon i ryggen.

Grundig undersøking med medisinsk IR-kamera og EMG

Kiropratoren gjer ein klinisk undersøkelse med ortopediske og nevrologiske testar. For å **kartleggje betennelse og overbelastning** bruker me **medisinsk IR-kamera (infraraud termografi)** og **EMG (electro myelografi)**. Begge målinane er effektive og smertefrie og er ofte inkludert i undersøkinga di.

Fordelar med EMG:

- ✓ Kartlegging av muskelspenningar langs ryggsoyla.
- ✓ Avslører overbelastning og feilbelastning.
- ✓ Viser mengd spenning i musklane, områder med for mykje og for lite.
- ✓ Bidrar til meir presis behandling.

Fordelar med IR-kamera:

- ✓ Identifiserer betente område raskt.
- ✓ Avslører overbelastning før skaden blir kronisk.
- ✓ Gjer det mogleg å setje rett diagnose utan ventetid på MR.
- ✓ Bidrar til meir presis behandling.

Dette gir oss raskare svar og minkar behovet for å venta på MR. Ved behov kan kiropraktoren også **henvisa til avansert bilettdiagnostikk** som ultralyd eller MR.

Kiropraktisk behandling av korsryggsmarter

Kiropraktoren vurderer heile pasienten og tek omsyn til både fysisk helse, livsstil og belastning. Behandlinga inkluderer:

- ✓ Teknikkar for å betra ledd- og muskelbalanse
- ✓ Nervemobilisering og bindevevsteknikkar
- ✓ Råd om førebygging og livsstil

Eit samarbeid mellom ulike terapeutar kan òg vera gunstig for enkelte pasientar.

Dette kan du gjera sjølv

- ✓ Finn ei smertefri stilling – slapp av og start med lette rørsler derfrå.
- ✓ Gå korte turar – beveg deg så raskt som mogleg utan å overdriva.
- ✓ Veksle mellom rørsle og kvile – bruk stillingar som lindrar smerten.
- ✓ Bruk kuldebehandling – ein ispose kan dempa smerter og redusere betennelse.

Slik førebyggjer du korsryggsmerter

- Gå ein halvtimes tur dagleg, gjerne på mjukt og variert underlag.
- Varier arbeidsstillinga di – bruk eit hev-/senkbord dersom du jobbar på kontor.
- Tren regelmessig for å styrka kjernemuskulaturen.

Når bør du oppsøka kiropraktor?

Dersom ryggen ikkje blir betre raskt, bør du oppsøka kiropraktor. Jo raskare du kjem jo kortare behandlingstid, med mindre årsaken er av ein meir omfattande type. Går du med smerter i meir enn seks veker aukar sjangsane for at det blir kronisk betrakteleg. .

! Ikkje vent for lenge.

Kiropraktoren kan avgjera om behandling er naudsynt, og gi deg gode råd for eigenomsorg.